

PROLEGOMENA LAURENTIANA

COL·LECCIÓ DE DOCUMENTS PER LA RECONSTITUCIÓ DE LA FILOSOFIA

DE

FRANCESC XAVIER LLORENS

Francesc Xavier Llorens és, per les noves generacions de Catalunya, un turbador enigma. Oral en la forma, socràtic en el mètode, fou, diuen, tot son ensenyament. Sinó que, Sòcrates d'aula, no ha tingut son Plató ni tan solament son Xenofont. No és fàcil trobar un Xenofont ni un Plató dins el clòs d'un aula. Menys difícilment es trobaràn en l'amplitut d'una plaça pública. Per això, si Sòcrates revingués a una ciutat dels nostres temps, millor es decantaria a ésser periodista que no pas professor.

Enlloc d'uns Diàlegs o unes Memorables ens resten per testimoni de l'ensenyament de Francesc Xavier Llorens, unes humilíssimes col·leccions d'Apunts escolars i unes poques referències, totes disperses i insistemàtiques. Sembla que d'aquells hi ha una col·lecció millor que les altres, recollida taquígràficament per qui podia fer-ho amb doble competència per la cultura de fons i per la superioritat en l'ofici; col·lecció revisada, tal volta, del mestre mateix. Però aquests apunts, depositats a la Biblioteca de la Facultat de Filosofia i Lletres de Barcelona, sofreixen de ja anys i anys, una manera de segrestament incalificable. No de publicar-los, però ja solament de véure'ls, ha estat refusada als estudiosos de Catalunya tota autorització. La publicació dels mateixos per la citada Facultat ha estat algú cop anunciada: mes el temps corra, Pasqües i Trinitats passen, i tot contribueix a fer creure que no hi havia en aquest anunci sinó l'intent de trobar alguna excusa a aquell refús.

Mentretant, i obeint un veritable imperatiu de consciència patriòtica que ens mana de fer tot el possible per contribuir a resoldre l'enigma inquietador

de la figura i de la doctrina laurenciana, bò serà que aportem a aquesta obra, donant-los en allò que cada un valgui, tants documents, adhuc mediocres, com sien susceptibles de donar al problema una mica de llum. Aquest és l'objecte de la serie de publicacions que es comença avui, sota el nom comú PROLEGOMENA LAURENTIANA. S'inicia amb la d'uns apunts de càtedra, anònims, corresponents a un curs escolar. Es reprodueixen íntegrament i sense altra modificació que la d'haver vertit la llengua en que foren consignades aquestes nocions a aquella altra amb que havien estat pensades, tant pel catalaníssim mestre que dictava lliçó, com—visiblement—pel deixeble que la recullia; modificació aquesta indispensable, si es vol tornar un poc de la vitalitat i escalf primers a un text que sense això sembla — pitjor que una momia — la caixa d'una momia.

Filosofia és essencialment dialèctica, és a dir, moviment del pensament. A aquests apunts, posats en català, els torna encara algún moviment i redevenen fins a cert punt, filosofia. Sense això, restarien en abjecció tan antifilosòfica, que tal volta un estudiant amb ells — horresco prospiciens! — s'hi podria examinar.

X.